

**YRKESTRAFIKK
FORBUNDET**

Lakkegata 23, 0187 OSLO
Postboks 9175 Grønland
0134 OSLO
Telefon: 40 60 37 00
E-post: post@ytf.no

Justis- og beredskapsdepartementet

Deres ref.:
22/3066

Vår ref.:
NGA07432

Sted, dato:
Oslo, 19.12.22

HØRINGSSVAR OM FORSLAG TIL STYRKING AV FORBRUKERES RETT TIL Å BETALE MED KONTANTER – ENDRINGER I FINANSAVTALELOVENS REGLER OM BETALINGSOPPGJØR

1. Innledning

Det vises til departementets høringsnotat om forslag til endringer i finansavtalelovens regler om betalingsoppgjør. Yrkestrafikkforbundet er enige i at det foreligger legitime hensyn som begrunner en rett til kontant betaling for forbrukere. Det påpekes imidlertid at det også finnes en rekke mothensyn som gjør seg gjeldende i større eller mindre grad på de forskjellige områdene. På områder med fremtredende mothensyn, mener Yrkestrafikkforbundet at det bør ses hen til alternative løsninger som kan ivareta de viktige likestillingshensynene samtidig som negative konsekvenser minimeres. Vi må her utnytte de mulighetene som utviklingen av det moderne, teknologiske samfunnet har gitt oss.

2. Merknader til forslag om ny finansavtalelov § 2-1 tredje ledd

Yrkestrafikkforbundet støtter forslaget om at forbrukers rett til kontant betaling skal være knyttet til betjente faste forretningslokaler. Vi er enige i de avveininger av hensyn og mothensyn som departementet foretar i høringsnotatet punkt 5.2.

3. Merknader til forslag om forskriftshjemmel i ny finansavtaleloven § 2-1 fjerde ledd

Det vises til departementets forslag om til forskriftshjemmel i ny finansavtalelov § 2-1 fjerde ledd. Yrkestrafikkforbundet støtter ikke den foreslåtte ordlyden, som synes å åpne for å forskriftsfeste et krav om adgang til kontant betaling på kollektivtransport.

Yrkestrafikkforbundet mener selvsagt at kollektivtransporten skal være lett tilgjengelig for alle i samfunnet. Tilgjengelighet for alle bør imidlertid kunne sikres gjennom andre tiltak enn ved å kreve kontant betaling direkte på transportmiddelet. I byer og tettsteder kan adgangen til kontant betaling sikres gjennom faste betjente forretningslokaler for billettsalg. I mer rurale strøk kan for eksempel kortterminaler på buss ivareta hensynet til de som av ulike årsaker ikke kan bruke mobilapplikasjonen. SMS-kjøp kan være et alternativ for de som ikke har bankkonto.

Som departementet påpeker i høringsnotatet pkt. 5.3, foreligger det nemlig en del særlige hensyn ved vurderingen av kontant betaling for kollektivtransporttjenester. Disse har gjort seg spesielt gjeldende i bussnæringen.

For det første, er bussjåførenes primære oppgave å sikre en effektiv og trygg fremføring av bussene. Det bør legges til rette for at sjåførene skal kunne konsentrere seg fullt ut om dette. Erfaringsmessig medfører kontant betaling på buss både distraksjoner for sjåføren og forsinkelser i rutetidene. Dette får negative konsekvenser for passasjerene som benytter seg av transporttjenesten, så vel som bussjåførenes arbeidstid og trafikksikkerheten som sådan.

Videre er sjåførenes sikkerhet i forbindelse med ran et viktig hensyn som taler imot kontant betaling på kollektive transportmidler. Kollektive transportmidler skal kunne benyttes av alle, og det ligger i sakens natur at svært mange mennesker er innom bussen i løpet av en dag. Bussjåførene er videre alene på jobb og vil sitte mer eller mindre fastlåst dersom det oppstår ranssituasjoner. Sjåførene vil derfor være særlig utsatt dersom de pålegges å oppbevare kontanter i bussen. Før pandemien, og den medførende midlertidige stansen i kontant betaling, ble det registrert en rekke tilfeller av ran på buss. Yrkestrafikkforbundet har i lang tid ment at kollektive transportmidler må være kontantfrie, slik at yrkessjåfører skal kunne kjenne seg trygge på jobb. Det kan være hensiktsmessig med en forskrift som regulerer tilrettelegging av faste forretningssteder og alternative muligheter for billett kjøp for buss og bane. Det bør imidlertid, av nevnte grunner, stenges helt for kontant betaling om bord på kollektivtransporten.

Oslo, 19.12.22

Jim Klungnes

Forbundsleder